

№12 (251)

Февраль 6 лун
1935 во

Пето тӱлынын 10 номер

ВОЗО

ЛЕҢОНЫ ЖЕМДИНСА ВКП(б) РК
да РК

GAZETLƏN DON:
GRAZDANALY:
1 təlyş 50 ur. 1 vo 6 sajt
ÜCREZDƏNNƏJASLY:
1 təlyş 1 sajt, 1 vo kezlä 12 s
◆————◆
ПЕТО 4-ӘД ВО

ВКП(б) ЦК-лөн пленум

1935 вога февраль 1-әд лунө вӱли ВКП(б)
ЦК-лөн пленум

1. Пленум шуис пыртны ВКП(б) ЦК политбюро составӱ МИКОЯН да ЧУБАР юртясӱ, а политбюро шленӱ кандидатяс составӱ ЖДАНОВ да ЕҢХЕ юртясӱ.
2. Пленум шуис пыртны ВКП(б) ЦК секретариат составӱ JEЖОВ юртӱс.
3. Пленум шуис щӱктыны Молотов юртлы пырны ВКП(б) ЦК нӱмсаӱ советяс сизимӱд сезд выло вӱзӱмӱн СССР конституцияын ӱткымын, вежлалӱмяс вӱчны коланлаун жылыс, ташӱм вӱзӱд:

а) Бӱрӱмсаӱ системаӱс воӱд демократизирӱтӱм: абу ӱк равнӱ бӱрӱмсаӱмяс — равнӱжасӱн, многостепеннӱжасӱс — вескӱдясӱн, воссаясӱс — тупкысаӱн вежӱм боксаӱ.

б) Конституциялыс социално-экономическӱ подувяссӱ стӱчмӱдалӱм СССР-ын классӱвӱ выняс ӱнӱз соотношенӱӱлы лӱсалаанаӱз (соответствуйтӱмӱз) конституцияӱс вӱжӱдӱм боксаӱ (социалистическӱ выл индустрия лӱсӱдӱм, кулачествоӱс жугӱдӱм, колхознӱ строӱлӱн вермӱм, социалнӱ собственостаӱн, кыӱ советскӱ общество подувлаӱн, вынсалӱм да с. в.) (ТАСС)

Веслана вӱрпункт ВОЗРА раджасын.

Веслана вӱрпунктын колхозникяс да ужалыс ӱткаолияс пӱвсын паскыдамынӱс ВКП(б). Обкомлыс да Райкомлыс вӱрлеӱм куза шуӱмжасӱс проработайтӱм.

Колхозникяс да ужалыс ӱткаолияс таӱ шуӱм вылас вочавӱзисны — ужын ӱдяс кыподӱмӱн да сетны быд лун прӱчент саӱӱ пӱрӱдчӱмын ӱ кыскӱмын.

Таӱӱ кӱсӱрӱсӱмжасӱс Веслана вӱрпунктса ужалыс юз честӱн пӱртисны олӱмӱ. Бӱрӱа вӱг лунӱн сетисны 5,73 прӱч. пӱрӱдӱмӱн да 551 кыскӱмын. "Таӱӱ вермӱмяс выло ми оӱӱ сувтӱ. Воан пӱживӱнӱканын ми сетам нӱшта ыжӱджык ӱдяс" — таӱ шуӱны ударникяс

КОГҢИН.

Şakьd promьşlennoşt Səvetjas VI-əd sjezdşan VII-əd sjezd kezlä

6 час рытын январь 31-әд лунӱ воӱсӱ сездлӱн рытӱа з. оеданӱӱ. Председателӱ Мусабеков юрт. Президиум пызан сайы: Калинин, Молотов, Каганович, Ворошилов, Постышев, Лубченко, Червјак, Шверник, Јенукиче юртјас да мукод.

Сезд вужӱ мӱд вопрӱсӱ — сӱкыд промышленношт куза народнӱ комиссариат до ладӱ. Кыв сетӱ сӱкыд промышленношт куза нарком Орджоникидзе юртлы.

Орджоникидзе юрт трибуца выла. И сӱд дӱр ӱз вермы заво

дӱтны ассыс докладсӱ. Сезд вестре чӱртӱ сӱкыд промышленноштӱн веокӱдлыӱс да гырыс вермӱмяс котыртысӱс гора, дыр лӱнавтӱм овалциядн. Президиум да сездвывса делегатяс сувтӱмӱн, пӱс аплӱментјасдн чӱлмалӱны Серго юртӱс. Залын горӱзны "ура", кылӱны горӱдӱмјас "Мед олас Орджоникидзе юрт".

Кор лӱнӱ аплӱментјасдн да чӱлмалӱмјасдн шыыс, Орджоникидзе юрт заводтӱ ассыс паскыд, уна лыднасјасдн, примерјасдн да сравненӱжасдн ӱзыр док-

ладсӱ. Лӱнӱм зал ыжӱд вӱманӱдӱн кывла докладсӱ. Орджоникидзе юрт четкӱдӱлӱ паскыд серпассӱ социализм строӱтӱм куза меӱса кывкутана участок вылыс, сӱкыд индустриенношт участок вылыс.

Орджоникидзе юрт казтыштӱ, кушӱм ыжӱд тӱдчанлаун сетлис. Ленин сӱкыд промышленношты, кушӱмӱс сетӱ салы Сталин юрт, кодӱ не орды тӱдчӱдӱлис мијан сӱкыд промышленноштыс ставмувывса тӱдчан унӱс.

(Илмӱд вӱзӱд 2-әд листбокыс)

Гөкыд промышленност Сөветјас VI-öd сјездган VII-öd сјезд кежлө

СССР-га Союзаркомын да ВКП(б) ЦК-ын.

Вөр промышленност Народнөј Комиссариат ужын вөрлежөм да вөркылөдөм куза сүз-сытөмторјас жылыс да ужсө бурмөдөм куза мерајас жылыс

Міјан обкыд промышленност-дн хол вога тујне сөветјас VI сјездан VII-öd сјездга—со докладлн темаыс I кушөм ыжыд серпас вермөмјаслыө петкөдлө Орджоникидзе јорт, кор сјө висталө, мыј Ленин—Сталинлн партија езжалит виңны өдм обкыд промышленност павкөдөм вылө, хол во чөкөн выл предпріјатјас стрбөтөм вылө виңма 30 300 млн. шат да важјасө реконструјрутөм вылө 22.500 млн. шат. Зал горалө аплодисментјасөн.

— Тајд војас чөжнас мј дорим аслыным техническј грамотнөј кадрјас стрбөтелјасөс да експлоатационикјасөс сүз өсна і мј талун вермөм.—шубөм Орджоникидзе јорт. Тајд кадрјасыс талун сз өмөла ужавны, но аскі кутасны ужавны јона-на буржыка. I сјезд бара аплодирүтө сјө кывјасл.

Орджоникидзе јорт вожд висталө обкыд промышленностса торја отраслјас кыпалөм павкал м жылыс: електрификаціја, ізшөм, нерп, өд металлургіја жылыс...

Кушөм уна примөрјас тајд докладас, кушөм уна ловја јөзбө—обкыд промышленностса талунја командирјасөс да медбур ударникјасөс, петкөдлө нарком, кодј нүдөб ыжыд напруженнөј уж великөј странаса обкыд промышленност уждөн вескөдлөм куза. Сјө бмдөбөс төдө нмјаснас.

Сјө висталө врубөвөј машинјас вывса медбур мастерјаслыө выработкасө, отбөднөј мблөтјаслыө, нерп бурішцікјаслыө, доменшцікјаслыө, сталеврјаслыө выработкасө да чукалө мукөдјасөс бөреа. Мукөдыс-кө кутасны ужавны счөжө, кычј тајд медбурјасыс, то бнја оборудованнөмс тырмас сн вылө, медым торја отраслјас куза производствөмс вблө кыкмындаалөма, лбб дажө кујимын а алөма.

Јона ыжыд кыпыдлуөдн петкөдлө ізшөм да нерп перјөмлыө, металл сывдөмлыө лыдпачасөс. Нанн петкөдчө обкыд промышленностлн гырыө вермөмјасыс. Аплодисментјасөн сјезд петкөдлө, мыј шахтерјаскөд, нефтяникјаскөд, металлурјаскөд, машиностроительјаскөд өтув шөдч вермөмјас вылас радүтчө став страна.

4 во ковміс мјанлы сн вылө, медым чугун сывдөмсө 5 миллион-оан вайөдны 10 миллион да жынтоннаөз. Гора аплодисментјас шыулын делегатјас встречајтөны Орджоникидзе јортлыө кывјасөс, көні сјө өскөдө странаса көзачинөс—сјездөс, мыј медым чугун сывдөм 10 миллион да жыноан вайөдны 21 миллион тоннаөз, мјанлы ковмас 4 вога не унжык.

Јона уна продукціја өтөс обкыд промышленност народнөј овмөслыө став отраслјасөс техника боксан перевооружитөм вылө, счөжө уна төвар сјө өтөс і пачкыда вузалөм вылө. 4 воин лөчөма тракторјас, автомобилјас, локомобилјас да мукөд пөлөс машинајас, ставсө бөстөмөн 34 миллион вөв вын мында.

Мі бөстөм нөлөд места став мувылын ізшөм да нерп перрјөм куза, чугун сывдөм куза мөд места, тракторјас вөчөм куза первојја места. Јевропанын өні мјан виңму овмөсын ужалап машинајас вөчан промышленностыс лөі медеа јөк.

Герам петкөдлөны Орджоникидзе јортлн вайөдан цитатајасыс Гитлер висталөмјасыс мыј „сөветскөј страна оз вермы сүвтны кок жылас капиталистическөј странајас өтөбтөд. Сылөв заводјасыс, висталис Гитлер, оз вермыны өтөны нн

өні ловја автомобил“. Гитлер тачө вөчө выводјас, мыј Германия да Сөвет Союз костын војеннөј сојуз лөбөдөм оз лө выгөднө сн вөсна, мыј „өкөпө өскө Германиялы ковміс бөстны ас вылас Краснөј арміјадө техникадн вооружитөмсө“. Гитлер ногөн сөветскөј промышленностыс тајө мөгыс абу вын өдртыс.

Ог сөрөтө сн жылыс, мыј Советскөј Сојуз некөр өз корлы Германиядө лөбөдны војеннөј сојуз, став тајд сөрөтјасыс,—висталө Орджоникидзе јорт, петкөдлөны Гитлерлыс экономическөј невежествөс, став му вылын муван хөзөј ственнөј процессјас тырвыјө гөдрөвөтөмсө.

Гора аплодисментјас кыпөдисны Орджоникидзе јортлн кывјасыс, сн жылыс, мыј Советскөј Сојуз аслас вынөн өбөспөчөтөс Краенөј арміјадө техника боксан вооружитөмсө, мыј нбөтө германскөј моторыс, нбөтө германскөј машинаныс мјан арміја оз нуждајчы.

Мір куза политика чорыда нүдөмөн мј огө вундөбөј асыным великөј странабө дөрјөм жылыс. Сөкыд промышленностлн Краснөј арміјалы поставкајасыс тајө нөл вонас сөдөны 4.5 пөв.

Сөкыд промышленност чим оан Орджоникидзе јорт өскөдө Сөветјас счөмөд сјездөс мыј сјө даө тыртны асыөс көсөнобмјасөс Краснөј арміја вөзын. Сөкыд промышленност өетас Краснөј арміјалы ставсө сн вылө, медым мјан г р а н і ч а ј а с ө вөдөны врагјаслы вөрөдөны пөчтөмөс—висталө Орджоникидзе јорт гора аплодисментјас да „ура“ гөрөөмјас шы улын,

кодј кылөстав зал часталамс.

Аслас доклад помын Орджоникидзе јорт сөрасалө 1935 воин обкыд промышленностлыс вөжд вылө кычалан-пачалан перөчекүвјасөс 19,3 прөчөнт вылө продукціјалыс кыптөм, металлыс, ізшөмлыс, нерплыс, тракторјаслыс вылө масса... вылө домнајас да мартенјас, шахтајас, предпріјатјөс.

Мі өскам, помалө асыөс докладсө Орджоникидзе јорт. мыј Ленинскөј ЦК вескөдлөм улын, великөј СТАЛІН вескөдлөм улын обкыд промышленност пөртас өлөмө асыөс мөгјасөс.

Доклад помасис. Сјезд вөчө дыр лөнавтөм овация побөдөвөснө обкыд промышленностса славнө командармы.

Кор заводчөс Орджоникидзе јортлн доклад, фөзјөны озјөс зөв ыжыд електрифіцірүтөм карта (6×8 метр), кодј петкөдлө СССР са обкыд промышленностлыс Сөветјас ставсојузса 6-öd сјездоан 7-öd сјездга бмдөмсө. Промышленностса 10 главнөј отраслыс петкөдлөма 10 өкаөс рөма лампочкајасөн.

Сөветјас ставсојузса 6-öd сјезд воздывса промышленностсөс петкөдлөма кельд (слабөј накала) лампочкајасөн, а выл предпріјатјөс места н, кодјас бмдөсны тајө 4 вонас, бзјөны јар іугыд (тыр накала) лампочкајас.

Перерыв дөрјі делегатјас кышалөны картасө, кодј сөрасалө Орджоникидзе јортлыс докладсө. (ТАСС).

Вөрлежөм да вөркылөдөм куза Наркомлөс уж жылыс вопрос висталөдөн, СССР-са Народнөј Комиссариатлн Сөвет да ВКП(б) Централнөј Комитет адчөсны, мыј, көчөскө вбрлөчан промышленност пуктөма ыжыд капиталјас, 1934 вога вбрлөчан программа Наркомлөслн тыртөма пөрөдчөм куза 95 прөч. вылө, а вөр кыскалөм куза сөмын 85 прөч. вылө (сн пыөс механизированнөј да рационализированнөј тујјас куза—60 прөч. вылө). вөркылөдөн программа тыртөма 93 прөч. вылө.

Торја трөстјасөн вөрлөчан программа бура тыртөм дырјі (Севлөс—пөрөдчөм куза 120 прөч., кыскасөм куза—98 прөч.; Ленинградса лөспромтрөст—пөрөдчөм куза—103 прөч., кыскасөм куза—98 прөч., Лөсбөс—пөрөдчөмын—109 прөч., кыскасөмын—99,7 пр.; Кареллөс—пөрөдчөм куза 111 пр., кыскасөм куза—99 прөч.; Мослөспром—пөрөдчөм куза 109,7 пр., кыскасөм куза—99,9 прөч.)—чөк шөгмытөма ужалөсны да өрөдөсны вөр кыскалөм куза программа ташөд трөстјас: Свердловөс (управл. Хлытин јорт) кыскалөм куза во чөжөса план тыртөс 60 прөч. вылө; Уралзаладөлөс (управл. Быковскіј јорт)—70 прөч. вылө, а механизированнөј тујјас куза—52 прөч. вылө; Новоөблөс (управл. Бордачевскіј јорт)—67 прөч. вылө, а механизированнөј тујјас куза—56 прөч. вылө; Унжлөс (управл. Нөчөјөв јорт)—79 прөч. вылө, а механизированнөј тујјас куза—55 %. вылө; Грузлөс (управл. Ваөлјөв јорт)—52 прөч. вылө, а механиз. тујјас куза—48 прөч. вылө.

Программасө тыртөмкөд өтшөдчөк шөгмытөм финансөвөј овмөсөс вөр трөстјаслн: ыжыд перөрасходјас, медеа-ннә накладчөј расхөдјас боксан, вөрлежөм да вөркылөдөм куза убыткајас, а сн өсна өвлөны уждөн мынтөм куза пөчтөм нүжөдчөмјас да хөзрас чөт торкалөм.

Вөрлөчөмын да вөр кыскалөмын колтчөмлн медыжыд помкајасөн лөбны: Наркомлөсөн да счөбө органјасөн производствө вылө рабочөј вын кыкөмсөс да счөбө

крепитөмсө чөк шөгмытөма котыр төм, колхозјаскөд да өткаолыө-јаскөд вөр кыскалөм мөгмө догөворјас вөчалөм вылө формалнөја вөждөм, ужөс кыскакөмөјаслыө ужсө өмөла котыр төм да былдун ја оперативнөј контрол улысөа производственнөј эвенөјас (вөр-промхозјас, вөрпунктјас) уж бөроан нүдөтөм.

Бөрө колтчөм ыжыд помкадн лөбө счөжө счөбө, мыј Наркомлөс да счөбнө меставысөа вөрлөчөс организацијас оз тырөдө-јавны вөрнн уж механизирүтөмлыс төдөчанлуөсө. Көчө вөдөны правитөлствөлн вөлуна рөшөннөјас вөрлөчан да вөркылөдөн ужјас механизирүтөм жылыс, Наркомлөс да счөбнө меставысөа органјас, парвизација да правитөствөлыөс механизација жылыс рөшөннөјасөс өлөмө пөртөм өсна тышкөсөм ныдөдө да оборудованнөсө ставнас өсөитөм да бура вөждөм өсна тышкөсөм ныдөдө да правитөствөдн лөжөм механизјас да оборудованнө ас кадын сүзөдөм ныдөдө, өнөз нүдөдөсны пөчтөм дөкүөсөја механизација жылыс. Онја механизјас вөрлөчаннөјасын испөлзүтчөны вывтө өмөла. Медеа-ннә өмөла испөлзүтчөны тракторјас Севлөс, Свердловөс да Востөблөс трөстјасын, көні өдөны механизјаслн зөв уна аварияјас; кыскакөны медбур кадын тракторјас испөлзүтчөныс Свердловөс куза сөмын 40 прөчөнт вылө, Востөблөс куза—45 прөч. мында, да Севлөс куза 63 прөч. не унжык. Торја участокјас вылын неісправнөј паравозаслн лыдыс каллөс 40 прөчөнтөз. Сөк, кор торја буржык трөстјас куза, кычө Ленинградса лөспромтрөст куза сөшөм жө условіөјасын шөдөдөма некөмын вермөмјас механизјас өсөитөмын да механизированнөј кыскасөм сөд төмын механизированнөј кыскасөм куза (тајд трөстлы лөбөдөм плансыс сөдтөдөн тыртөма 1934 во жыныс, счөжө сөдтөдөн тыртөма планын індөм өбрөтө тракторопөјөзд вылө нагрузка нормамөс).

Вөр промышленност Народнөй Комиссарят уңын вөрлеҙөм да вөркылөдөм куза суҙытөмторјас жылыс да ужсө бурмөдөм куза мерајас жылыс

Сы вөсна, мыј Наркомлесса да сјё главнөй управлендјассан да трестјасан ез вөв механизацијабн оперативнөй вөскөдлөмыс механізујтөм да рационалізујтөм тујјас куза кыскасан планјас тыртөм 1934 воын пәрвојја кујм квартал чөбдн сулалө почтөма улын уровеньн (вөса влан дінө кыскөма 49 пр., а став план дінас механізуированнөй тујјас куза кыскөма 4,5 пр. колана 8,6 пр. пөддн, рационалізуированнөй тујјас куза кыскөма 15,3 пр. колана 19,3 пр. пөддн)

Сы вөсна, мыј Наркомлессдн ұлысса вөрлеҙыс органјас канцеларско-формальнөја вөбөднсны вөр кыскалөмө ужвын да кыскасан вын кыскөм моғыс колхозјаскөд договорјас вөчалөм вьлө, ез нүөдны конкретнөй учот торја колхозјаслыс почанлуно төдмалөм куза, а сјө-жө лөднсны урәвнеловка колхозјасбн боотөм обязателствөјас тыртөгөн да содтөдөн тыртөгөн, вөр кыскалөм куза программа тыртөмыс обеспечивәјтчывдн сөмын меставнса партијнө да советскөй органјас јона зөдөдчөмдн, а ез вөрлеҙыс органјас органичөскөй планомернөй уждн.

Наркомлессдн да сјё меставнса органјасдн механизацијалыс ыңыд төдчанлуно донјавтөм вөсна, абу нүөдөма колана организационно-техничөскөй лөбөдчөм механізујтан ужын, зөв жеба обеспечдма квалифіцированнөй кадрјасдн, абу лөбөдөма колана материално-бытовөй үсловдјас механізмјас вылын ужалыс квалифіцированнөй робочөјјасөс да инженерно-техничөскөй работыкјасөс закрептөм моғыс.

Вөркыскалөм вьлө да медзәын тајө ужјасө механізујтөм вьлө тащөма вөбөдөмөс чөк почтөмдн лөдөдөмдн, СССР-са Совнарком да ВКП(б) ЦК инднсны Наркомлессы да вөрлеҙыс став органјаслы, мыј вөрлеҙөм да вөр кыскалөм куза план тыртөмсө обеспечтөм моғыс котө бырөдны суҙытөмторјасөс вөрлеҙөмөс ужвын кыскөм да закрептөм куза, да, медвөз, чөгны механизација дөдлөбн пәдмөдчөмсө налыс, кодјас оз гөгөрвоны, мыј вөр вьлө потребностјас сөдөм дьрјн да ужын суҙытөм дьрјн, вәж өлө-

мыс колөм методјасдн ужавны вьлөмыс лөб реакционнөдн, кодн пәдмөдө социалистическөй овмөс кыптөмсө.

СССР-са Совнарком да ВКП(б) ЦК инднсны вөрлеҙан рајонунса став партијнөй да советскөй организацијаслы најө ужын тырмытөм торјас вьлө: вөрлеҙыс организацијаслыс ужсө колхозјаскөд вөлысөмјас бөксән прөверајтөм вьлө, ужсө лучкн котыртөм бөрсән контрол абутөм вьлө, вөрлеҙыс организацијасдн сјё ыңыд материално-техничөскөй ресурсјас,

кодјасөс правительствө оетлн да сөтө вөрлеҙыс организацијаслы, исполәјтөм бөрсән контрол абутөм вьлө.

Мөднм чөрыда бырөдны суҙытөмторјасөс Наркомлөс да сјё вөрлеҙыс организацијас ужыс, медзә-ннн механизација бөксән, да мөднм механизација подув вьлын бура тыртны вөрлеҙан да вөркыскалан план, СССР-са Народнөй Комиссарјасдн Совет да ВКП(б) Централнөй Комитет шуисны нүөдны велуна меропрјатјејас.

(Помыс лөб лөктан номерын)

Ударнөја ужалөмыс— 1000 шәјт премја.

Өөснаса Көлим Ворошилов колхоз вөрлеҙөмын рајон пәвта мунө мед вөзәда рајасын. Сылдн тәлуи кәжлө тыртөма пөрөдчөмын 73 прөцент да 63 прөцент кыскөмын. Көлим Ворошилов колхоз тајө вермөмсө шөдөднс бура бригада пыщкын ужвын сувтөдөмдн да колхоз правленьнөсәк быд

лунја отсөг сөтөмдн. Сөни бригадир Алексөеј Коновалов кужөмдн организүјтис ужвын. Көлим Ворошилов колхоз ударнөја вөрын ужалөмыс боөтис Областинөй премја 1000 шәјт да бригадирөс Коноваловөс премирүјтисны пәвөфондн. Ужавчы сјө, мыј ужалөмы Көлим Ворошиловцә!

СВОдКА рајонын вөрлеҙөм мунөм жылыс ФЕВРАЛЬ 5-өд ЛУН КЕЖЛӨ

Вөрпунктјас	Пөрөдөма		Кыскөма		Ужалө војтыр	
	прөч	Витлуи-ја өд	прөч	Витлуи-ја өд	Пөрөдчыс	Кыска сөсө
Мещура	66,16	4,53	36,30	4,86	139	115
Көин	59,80	3,77	38,58	3,30	163	122
Вөелана	68,14	5,05	53,87	5,33	173	134
Турја	68,02	5,00	52,47	5,14	98	94
Чуб	68,42	3,80	52,69	5,47	55	45
Ачым	77,13	4,72	40,45	6,60	131	106
Серегов	63,79	1,77	40,32	3,59	91	136
Ежва	54,71	3,22	31,97	4,20	169	240
Башилково	56,83	3,69	22,17	3,08	46	115
Јортым	31,10	2,37	28,81	3,30	54	63
Межөг	55,43	3,29	33,17	4,30	76	73
ЛНХ пәста	60,73	3,76	38,74	4,45	1200	1213

Отв. редактор Г. К. КОГҒИН